

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Rijkswaterstaat

Oppervlaktewaterlichamen en beschermd gebied in het Schelde stroomgebied

Auteurs:

B. A. Kornman	RIKZ
T. Blauw	Prov. Zeeland
M. Bil	Prov. Zeeland
V. van der Meij	EC-LNV
M. van den Berg	RIZA

Rapport RIKZ/2004.036
ISBN 90-369-3488-5

Datum: 4 oktober 2004

Inhoudsopgave

SAMENVATTING	5
1 INLEIDING	7
1.1 KADERRICHTLIJNWATER	7
1.2 KARAKTERISERING STROOMGEBIED	8
1.3 DIT RAPPORT	8
1.4 LEESWIJZER	9
2 IDENTIFICEREN VAN OPPERVLAKTEWATERLICHAMEN	11
2.1 INLEIDING	11
2.2 BEGRENZEN, CATEGORISEREN, TYPEN EN TOEKENNEN STATUS	12
2.2.1 <i>Oppervlaktewaterlichaam</i>	12
2.2.2 <i>Categorieën</i>	13
2.2.3 <i>Typologie</i>	13
2.2.3 <i>Status</i>	13
3 BESCHERMDE GEBIEDEN	15
3.1 INLEIDING	15
3.2 BESCHERMDE GEBIEDEN EN DE KADERRICHTLIJN WATER	15
4 OPPERVLAKTEWATERLICHAMEN IN HET SCHELDE STROOMGEBIED	19
4.1 INLEIDING	19
4.2 RIJKSWATEREN	19
4.3 REGIONALE WATEREN	20
5 BESCHERMDE GEBIEDEN IN HET SCHELDE STROOMGEBIED	23
5.1 INLEIDING	23
5.2. DE BESCHERMDE GEBIEDEN	32
5.2.1 <i>Rijkswateren</i>	23
5.2.1 <i>Regionale wateren</i>	23
6 REFERENTIES	25
Bijlage 1 Oppervlaktewaterlichamen: overzichtlijst en kaarten 1 en 2	26
Bijlage 2 Beschermde gebieden: overzichtlijst en kaarten 3, 4 en 5	28

© Sat 5 Nero Amersfoort

Samenvatting

De Kaderrichtlijnwater is een Europese richtlijn die ervan uitgaat dat water een erfgoed is dat beschermd en verdedigd moet worden. De richtlijn geeft het kader voor de bescherming van het oppervlaktewater en grondwater. Doel van de richtlijn is o.a. het beschermen en voorkomen van verdere achteruitgang van aquatische ecosystemen en het verbeteren van het aquatisch milieu door het sterk verminderen van lozingen en emissies van prioritair stoffen en prioritair gevaarlijke stoffen.

Voor oppervlaktewaterlichamen wordt in de KRW gesproken over twee milieudoelstellingen: (1) het bereiken van een Goede Ecologische Toestand (GET) of Goed Ecologisch Potentieel (GEP) en (2) Het bereiken van een goede chemische toestand. De milieudoelstellingen moeten eind 2015 bereikt zijn, maar onder bepaalde voorwaarden kan dit tot eind 2027 worden uitgesteld.

Een van de eerste resultaten van de implementatie van de KRW moet in december 2004 zijn opgeleverd namelijk: de rapportages over de karakterisering van de vier Nederlandse stroomgebieden (Eems, Rijn, Maas en Schelde). Die rapportage beschrijft de huidige situatie en de toestand van de waterlichamen en voor welke waterlichamen het risico bestaat de milieudoelstelling Goede Ecologische Toestand (GET) of Goed Ecologisch Potentieel (GEP) in 2015 niet te halen. Voor de karakterisering moet o.a. een identificatie van de waterlichamen plaats vinden en een register van Beschermd gebieden worden opgesteld. De KRW verstaat onder "Beschermd gebieden" gebieden binnen het stroomgebied die bijzondere bescherming nodig hebben en vanuit dat gezichtspunt zijn aangewezen in het kader van communautaire wetgeving, d.w.z. EU richtlijnen zoals bijvoorbeeld vogel- en habitatrichtlijn, schelpdierwater richtlijn, zwemwaterrichtlijn.

Het voor u liggende rapport beschrijft de uitgangspunten voor en de resultaten van het identificeren van de oppervlaktewaterlichamen in het Nederlands deel van het Schelde stroomgebied, en levert informatie over de Beschermd gebieden. Het vormt een onderliggend document van de rapportage 'Karakterisering stroomgebied Schelde' en legt op transparante en verifieerbare wijze de gebruikte methodes en gegevens bij het identificeren van oppervlaktewaterlichamen vast.

Het identificeren van de oppervlaktewaterlichamen is in twee stappen uitgevoerd. De eerste stap is de basale afbakening waarbij grenzen, categorie, type en status zijn vastgesteld. De tweede stap is de gedetailleerde begrenzing waarbij rekening is gehouden met beschermd gebieden in het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn. Bij de eerste stap zijn negenenvijftig waterlichamen geïdentificeerd, bij de tweede stap nog eens twaalf, die bij de basale afbakening nog onderdeel waren van een van die negenenvijftig waterlichamen. Het voordeel van dit zogenoemde maatwerk is dat de doelstellingen die beide richtlijnen op het beschermd gebied leggen, beperkt blijven tot dat beschermd gebied; de strenge doelstelling komt niet te liggen op het grotere waterlichaam. Van deze eenenzeventig oppervlaktewateren in het Scheldestroomgebied van Nederland vallen er elf onder beheer

van Rijkswaterstaat. De resterende zestig waterlichamen vallen onder beheer van een waterschap of de provincie. Bij het identificeren van deze oppervlaktewaterlichamen is zo veel mogelijk aansluiting gezocht bij de huidige werkwijze van de waterschappen.

In alle rijkswateren, uitgezonderd de kanalen, wordt op een of meerdere locaties de zwemwaterkwaliteit gemeten. De Grevelingen, Oosterschelde, het kustwater en het westelijk deel van de Westerschelde vallen onder de vis- en schelpdierwater richtlijn. Alle waterlichamen onder beheer van Rijkswaterstaat, de kanalen daargelaten, vallen onder de vogel- en/of de habitatrichtlijn. Er is maar een klein aantal regionale waterlichamen aangewezen als zwemwater (5) en er zijn geen regionale wateren die onder de vis- of schelpdierwater richtlijn vallen. Er is wel een groot aantal regionale waterlichamen die in hun geheel of voor een gedeelte onder de vogel en/of habitatrichtlijn vallen. Vijftien regionale waterlichamen vallen in hun geheel onder de vogel en/of habitatrichtlijn. Daarnaast zijn er nog dertig wateren (kreken, ...etc) die onder de vogel en/of habitatrichtlijn vallen en een deel van het gebied van een waterlichaam beslaan.

1 Inleiding

1.1 Kaderrichtlijnwater

De kaderrichtlijnwater (KRW) is Europese richtlijn (2000/60/EEC) die eind 2000 van kracht is geworden. Binnen drie jaar na deze inwerkingtreding moet ieder land binnen de EU gestart zijn met de implementatie van deze richtlijn. De KRW gaat ervan uit dat water geen gewoon handelswaar is maar een erfgoed dat moet worden beschermd en verdedigd. De richtlijn geeft het kader voor de bescherming van het oppervlaktewater (o.a. meren, rivieren, kusten, estuaria) en grondwater. Doel van de richtlijn is:

- Het beschermen en voorkomen van verdere achteruitgang van aquatische ecosystemen en gebieden die rechtstreeks afhankelijk zijn van deze aquatische ecosystemen
- Het bevorderen van duurzaam gebruik van water op basis van het beschermen van de beschikbare waterbronnen op de lange termijn
- Het verbeteren van het aquatisch milieu door het sterk verminderen van lozingen en emissies van prioritair stoffen en prioritair gevaarlijke stoffen.
- Het bereiken van een aanzienlijke vermindering van de verontreiniging van grondwater
- Een neven doel is het harmoniseren van de Europese waterwetgeving.

De doelen gelden voor alle oppervlaktewater- en grondwaterlichamen en beschermde gebieden. Deze laatste zijn wateren en/of gebieden waar ook specifiek beschermende Europese richtlijnen (b.v. Vogelrichtlijn) op van toepassing zijn. Voor oppervlaktewaterlichamen wordt in de KRW gesproken over twee milieudoelstellingen:

1. Het bereiken van een Goede Ecologische Toestand (GET) of Goed Ecologisch Potentieel (GEP).
2. Het bereiken van een goede chemische toestand. Dit geldt ook voor de twaalfmijlszone op zee.

Die milieudoelstellingen moeten op 22 december 2015 bereikt zijn. Deze datum kan onder bepaalde voorwaarden met maximaal twee periodes van 6 jaar worden verlengd, de zogenaamde derogatie.

De belangrijkste mijlpalen bij de implementatie van de KRW tot 2015 zijn:

- Eind 2004: Karakterisering stroomgebieden gereed.
- Eind 2006: Monitoringsprogramma in werking.
- Eind 2009: Stroomgebiedbeheersplan gereed.
- Eind 2012: Maatregelenprogramma operationeel.
- Eind 2015: Doelstellingen bereikt.

1.2 Karakterisering stroomgebied

Op 22 december 2004 moet de karakterisering van de stroomgebieden gereed en opgeleverd te zijn aan de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat die namens NL eindverantwoordelijk is. Hiervoor wordt in de vier stroomgebieden in Nederland (Eems, Rijn, Maas, en Schelde) de rapportage "karakterisering stroomgebied" opgesteld. Deze rapportage bevat een beschrijving van de huidige situatie en toestand van de waterlichamen. Ook wordt aangegeven welke waterlichamen in 2015 de GET of GEP niet halen. In maart 2005 moet Nederland, middels een samenvattende landelijke rapportage, de uitkomsten aan de Europese Commissie leveren. Daarnaast rapporteren de internationale stroomgebiedcommissies over de onderwerpen die een transnationale aanpak vragen. Daarvoor stellen ze een overkoepelende transnationale analyse op. Voor het Schelde stroomgebied doet de Internationale Schelde Commissie dit. Als voorbereiding zijn de lidstaten van de Schelde in het internationale Scaldit project al bezig om een gezamenlijke Schelde-brede karakterisering op te stellen waarin onderwerpen van bovenregionaal en transnationaal belang worden aangegeven. Voor de karakterisering dienen de volgende werkzaamheden te worden uitgevoerd:

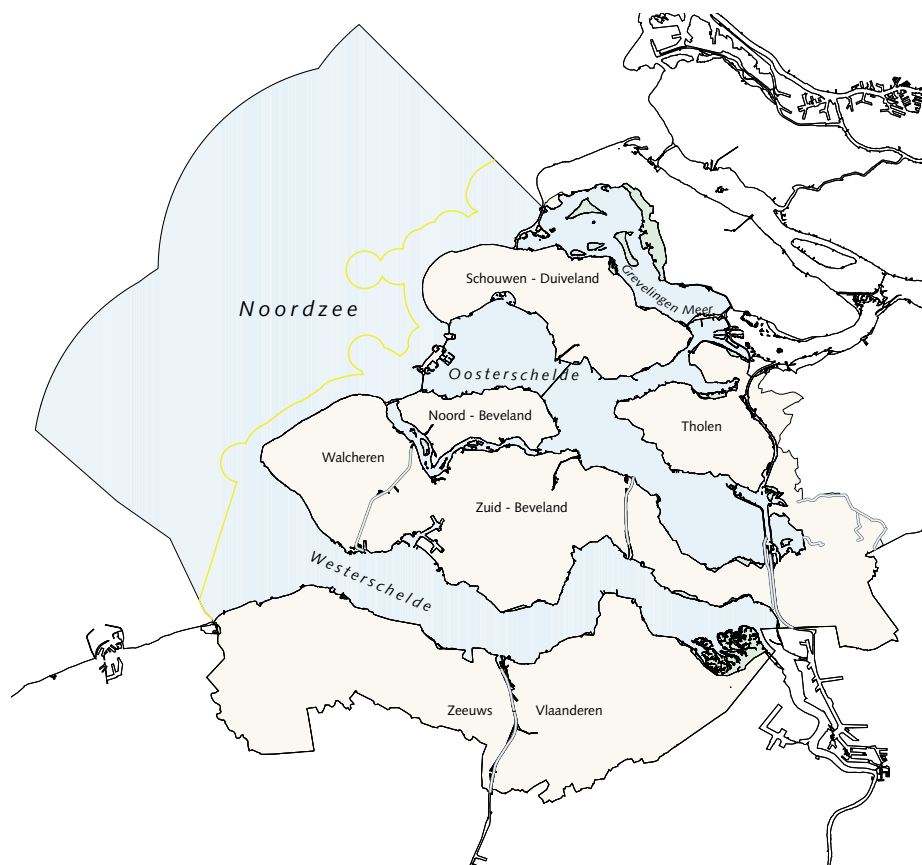
1. Het identificeren van de waterlichamen.
2. Het opstellen van een register van beschermde gebieden.
3. Het vaststellen van referentiecondities, maatlatten voor de ecologische toestand en de huidige ecologische toestand van de oppervlaktewaterlichamen.
4. Het beschrijven van de menselijke belastingen en effecten daarvan op de ecologische toestand van oppervlakte- en grondwaterlichamen.
5. Het uitvoeren van een economische analyse t.a.v. het watergebruik, de waterdiensten en de kostenterugwinning
6. Het inschatten welke waterlichamen de milieudoelstellingen in 2015 niet dreigen te halen.

1.3 Dit rapport

Dit document beschrijft de resultaten van het identificeren van de oppervlaktewaterlichamen in het Nederlands deel van het Schelde stroomgebied (zie Fig 1.1). Tevens levert het de informatie voor het Register van Beschermde gebieden. De functie van dit document is samen te vatten als:

1. Het vormt een onderliggend document voor de rapportage "karakterisering stroomgebied Schelde".
2. Het informeert de stroomgebiedcoördinatoren en de waterbeheerders van de overige (deel)stroomgebieden.
3. Het informeert het Regionaal Bestuurlijk Overleg middels een samenvatting van dit document en bereid daarmee de vaststelling van oppervlaktewaterlichamen voor.
4. Het legt op transparante en verifieerbare wijze de gebruikte methodes, gegevens en literatuur bij het identificeren van waterlichamen (o.a. voor de Europese Commissie) vast.

Oprichtgever namens staatssecretaris V&W/DG Water is de stroomgebiedcoördinator Schelde. Hij wordt daarbij ondersteund door het projectbureau IKS.

Figuur 1.1
Het Nederlands deel van het Schelde
stroomgebied

1.4 Leeswijzer

In Hoofdstuk twee wordt achtergrondinformatie gegeven over de gevolgde methodes voor het identificeren van oppervlaktewaterlichamen (grenzen, categorie en typologie). De rol van de zogenaamde beschermde gebieden binnen de KRW wordt in Hoofdstuk drie toegelicht. De oppervlaktewaterlichamen in het stroomgebied worden in Hoofdstuk vier beschreven. In Hoofdstuk vijf wordt een overzicht van de beschermde gebieden gegeven.

2 Identificeren van oppervlaktewaterlichamen

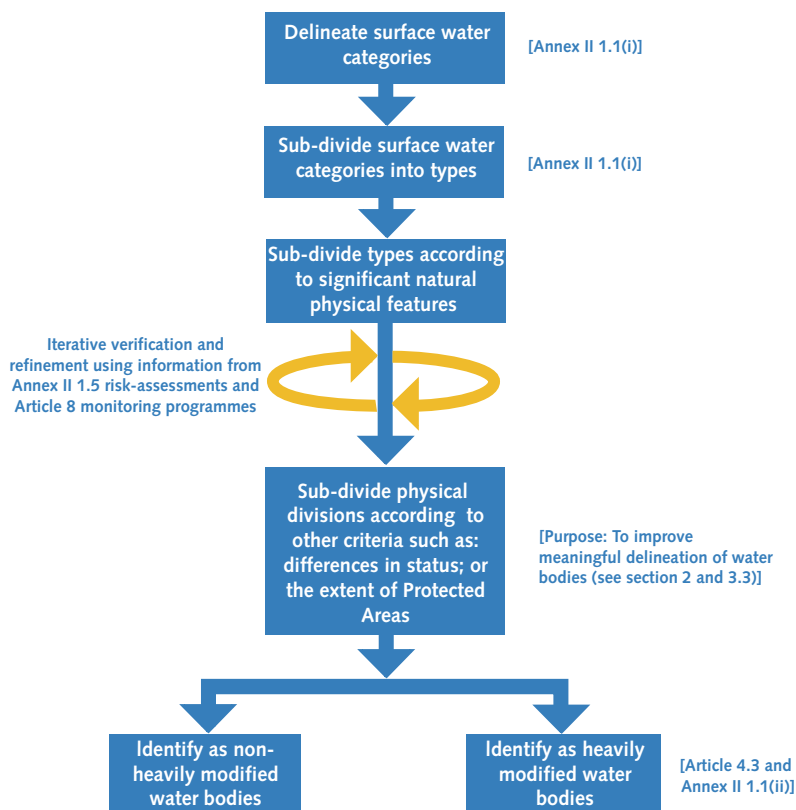
2.1 Inleiding

Het identificeren is een van de eerste stappen die gezet moet worden om aan de rapportageverplichtingen van eind 2004 te voldoen. Deze identificatie kan in twee stappen worden gesplitst [1]:

1. Basale afbakening : het indelen van waterlichamen door middel van het vaststellen van de grenzen, categorie, type en status van de oppervlaktewateren.
2. Gedetailleerde afbakening: het verder in/opdelen na uitvoeren van de basale afbakening. Dit gebeurt op basis van criteria als ecologische toestand, belasting, impact, beschermde gebieden.

Het verder opdelen naar kleinere waterlichamen (gedetailleerde afbakening) dient alleen te gebeuren als dit relevant of verplicht is voor de consistente en effectieve uitvoering van de KRW [2]. Het identificeren van waterlichamen is een iteratief en doorgaand proces. Gedurende de implementatie van de KRW kan het nodig zijn de indeling van oppervlaktewaterlichamen te herzien. Eind 2004 moet een voorlopige indeling gereed zijn. Pas in 2009 zal de indeling van waterlichamen definitief worden, in het stroomgebieds-beheersplan [2]. In Figuur 2.1 wordt het identificeren schematisch weergegeven.. In dit hoofdstuk wordt achtergrondinformatie over de afbakening van oppervlaktewaterlichamen gegeven.

Figuur 2.1
 Voorstel voor hiërarchische aanpak identificatie oppervlaktewaterlichamen [2]).
 Opm: met status in dit figuur wordt de ecologische toestand bedoeld.

2.2 Begrenzen, categoriseren, typeren en toekennen status

2.2.1 Oppervlaktewaterlichaam

Een oppervlaktewaterlichaam is een discreet en significant oppervlaktewater-element zoals een meer, rivier, kanaal, slotenstelsel, estuarium of kustwater of een deel hiervan. Een waterlichaam is de eenheid waarover gerapporteerd moet worden en die aan de milieudoelstellingen van de KRW zal worden getoetst. Om die toetsing uit te kunnen voeren moet in principe (zie ook laatste bolletje bij onderstaande opsomming) in elk waterlichaam een monitoring worden uitgevoerd. Dit alles brengt de volgende uitgangspunten met zich mee voor het identificeren van oppervlaktewaterlichamen [2, 3 en 4]. Deze uitgangspunten kunnen zowel facultatief (f) of verplicht (v) zijn:

- De grens is zo gekozen dat het waterlichaam als een logisch en samenhangend geheel gezien kan worden. (v)
- De grens is zo gekozen dat besluiten genomen kunnen worden, sluit bv aan bij beheersplannen. (f)
- De grens is dusdanig gekozen dat dit een heldere, consistente en effectieve uitvoering van de doelstellingen van de KRW helpt. (f)
- De grens mag bepaald worden door de grens van beschermde gebieden. (f)
- Fysieke kenmerken, geografisch (dammen, dijken, stuwen) en hydromorfologisch, die bepalend voor de milieudoelstellingen van de KRW moeten worden gebruikt om waterlichamen te begrenzen. (v)
- Waterlichamen mogen aan de hand van aanvullende (onderbouwde) criteria, rekening houdend met lokale omstandigheden worden begrensd. (f)
- Een waterlichaam mag de grens van een andere categorie niet overschrijden; het hoort tot één categorie. (v)
- Een waterlichaam mag de grens van een ander type niet overschrijden; het hoort tot één type. (v)
- Een waterlichaam moet binnen de grenzen van het stroomgebied liggen; het kan niet deel uitmaken van twee stroomgebieden. (v)
- Een waterlichaam heeft één ecologische toestandsklasse. Indien een deel de goede en een deel de slechte toestand heeft dan moet het worden opgedeeld in twee waterlichamen. (v)
- Een waterlichaam heeft maar één status, omdat de GET of GEP hier mede door bepaald wordt. (v)
- Een waterlichaam heeft een min of meer homogene belasting, omdat het halen van de GET of GEP hiervan afhankelijk is. (v)
- Het samenvoegen ('merging') van waterlichamen. (f)
Samenvoegen houdt in dat (kleinere) waterlichamen bij elkaar worden gevoegd om grotere en minder waterlichamen te krijgen. De waterlichamen die samengevoegd worden moeten dan wel aan elkaar grenzen ('contiguous') en dezelfde type, belasting en toestand hebben. De wijze van samenvoegen moet t.b.v. transparantie en verifieerbaarheid goed worden vastgelegd.
- Het aggregeren ('aggregation') van waterlichamen. (f)
Aggregeren leidt niet tot het krijgen van grotere en minder waterlichamen, zoals bedoeld onder de definitie van een waterlichaam. Aggregeren is bedoeld om tot een handzamer en/of overzichtelijker rapporteren, monitoren en beheren te komen. Voor monitoring bijvoorbeeld kan dit betekenen dat in één waterlichaam de monitoring wordt uitgevoerd en vervolgens wordt onderbouwd dat dit representatief is voor de andere waterlichamen die door de aggregatie onder één noemer terecht

zijn gekomen. Die waterlichamen hoeven niet aan elkaar te grenzen maar zullen wel dezelfde type, belasting en toestand moeten hebben. Uiteraard zal dit transparant en verifieerbaar moeten zijn voor de EC.

2.2.2 Categorieën

De kaderrichtlijn onderscheidt vier categorieën oppervlaktewaterlichamen: kustwateren, overgangswateren, meren en rivieren:

1. Kustwater: een oppervlaktewaterlichaam gelegen aan de landzijde van de lijn waarvan elk punt zich bevindt op 1 zeemijl zeewaarts van het dichtstbijzijnde punt van de basislijn van waaruit de breedte van de territoriale wateren wordt gemeten, zo nodig uitgebreid tot de buitengrens van een overgangswater. De basislijn in Nederland is de laagwaterlijn (0-meterlijn) zoals die door de hydrografisch dienst wordt gemeten.
2. Overgangswater: een oppervlaktewaterlichaam in de nabijheid van een riviermonding dat door zijn ligging nabij een kustwater deels een zout karakter heeft maar nog substantieel wordt beïnvloed door zoet water (estuarium). De grens tussen een kustwater en een overgangswater kan door vijf mogelijkheden worden bepaald 1) Europese of nationale wetgeving, 2) de zoutgradiënt (saliniteit), 3) fysiografische kenmerken, 4) bestaande beheergrenzen (b.v. BPRW) en 5) modellen.
3. Meer: een massa stilstaand oppervlaktewater, dat niet door de zee wordt beïnvloed. Voor meren geldt een minimale omvang van 50 ha.
4. Rivier: een oppervlaktewaterlichaam dat een van nature eenzijdig afstromend gebied is en niet door de zee wordt beïnvloed. Voor rivieren geldt een minimale omvang van het afwateringsgebied van 1000 ha.

2.2.3 Typologie

Nadat de oppervlaktewaterlichamen zijn ingedeeld naar categorie moet een verdere indeling in waterlichamen worden gemaakt op basis van typologie. Typologie betekent een typering van waterlichamen op basis van fysische en fysio-chemische kenmerken. Dit is een belangrijke stap omdat deze typering ecologisch relevant moet zijn en dus gekoppeld is aan de milieudoelstellingen (ecologische toestand). Voor de typologie is een landelijke indeling vastgesteld die als uitgangspunt dient voor alle stroomgebieden. In totaal worden 55 types oppervlaktewaterlichamen onderscheiden. Voor overgangswateren worden twee types onderscheiden, op basis van het getijverschil. Voor kustwateren worden drie types onderscheiden, op basis van saliniteit en de mate van beschutting tegen golven. Voor meren worden 32 types onderscheiden, o.a. op basis van saliniteit, geologie, diepte en oppervlak. Voor rivieren worden 18 types onderscheiden, o.a. op stroomsnelheid en bodemsoort. Gedetailleerde informatie over de typologie is terug te vinden in de landelijke c.q. nationale rapportage hierover [5].

2.2.3 Status

Aan een oppervlaktewaterlichaam dient de status natuurlijk, kunstmatig of sterk veranderd te worden toegekend. Sterk veranderde waterlichamen zijn waterlichamen die door de mens hydromorfologisch zo sterk veranderd zijn dat zij door die ingrepen in 2015 niet de Goede Ecologische Toestand (GET) van het natuurlijke waterlichaam kunnen

halen. Voor de sterk veranderde waterlichamen geldt een aangepaste doelstelling, het Goed Ecologisch Potentieel (GEP), dat rekening houdt met de gevolgen van de hydromorfologische ingrepen voor de ecologische toestand. Hiernaast zijn er nog een aantal andere randvoorwaarden waaraan voldaan moet worden voordat een waterlichaam aangemerkt kan worden als sterk veranderd. Toetsing moet plaatsvinden aan de gebruiksfuncties die gediend zijn met de hydromorfologische veranderingen (c.q. de ingreep) en aan (de kosten van) andere alternatieven om deze gebruiksfuncties te dienen [6]. De aanwijzing verloopt in twee fasen. Een voorlopige aanwijzing moet eind 2004 gereed zijn, de definitieve aanwijzing vindt plaats in het stroomgebiedbeheersplan (2009). Bij de definitieve aanwijzing moeten voor de hydromorfologische veranderingen ook mitigerende maatregelen genomen worden die voor het best mogelijke ecologische continuüm zorgen.

Kunstmatige waterlichamen zijn door de mens gegraven waterlichamen op een plek waar eerder geen oppervlaktewater was (b.v. zandwingaten, veenafgravingen, sloten, kanalen).

3 Beschermd gebied

3.1 Inleiding

Bij de indeling van waterlichamen moet rekening gehouden worden met de zogenaamde beschermde gebieden. Om de rol van deze gebieden daarin te verduidelijken zijn de volgende vragen van belang:

1. Wat wordt in de context van de KRW verstaan onder beschermde gebieden?
2. Waarom zijn die beschermde gebieden opgenomen in de KRW?
3. Hoe moet worden omgegaan met beschermde gebieden in relatie tot de indeling en begrenzing van waterlichamen en wat zijn de consequenties hiervan?

In onderstaande paragraaf zullen deze vragen worden beantwoord.

3.2 Beschermd gebied en de Kaderrichtlijn Water

Wat wordt in de context van de KRW verstaan onder beschermde gebieden?

De KRW onderscheidt vijf soorten beschermde gebieden:

1. Gebieden die overeenkomstig artikel 7 zijn aangewezen voor de onttrekking van voor menselijke consumptie bestemd water. Dat wil zeggen: alle waterlichamen die bestemd zijn voor onttrekking van voor menselijk consumptie gebruikt water waaruit meer dan 10 m³ per dag wordt onttrokken. Ook voor toekomstig gebruik bestemde waterlichamen vallen daaronder. Lidstaten kunnen voor die waterlichamen beschermingszones vaststellen. Het gaat dus zowel om oppervlaktewaterlichamen (75/440/EEG) als grondwaterlichamen (80/778/EEG).
2. Gebieden met economisch waardevolle waterflora en -fauna. In Nederland betreft dit gebieden die zijn aangewezen voor schelpdierwater (79/923/EEG) en viswater (78/659/EEG).
3. Gebieden die zijn aangewezen als zwemwaterlocaties (76/160/EEG).
4. Gebieden die zijn aangewezen volgens de vogel- en habitatrichtlijn (79/409/EEG en 92/43/EEG). De bescherming van deze gebieden is in belangrijke mate afhankelijk van het behoud of verbetering van de watertoestand.
5. Gebieden die zijn aangewezen volgens de nitraatrichtlijn (91/676/EEG)

Het Kabinet heeft de Europese Commissie toegezegd om op het gehele Nederlandse grondgebied de maatregelen te treffen die op grond van de nitraatrichtlijn voor kwetsbare gebieden zijn vereist. Met het oog op de uitvoering van genoemde EU-richtlijn is Nederland daarmee ontheven van de verplichting tot het aanwijzen van deze kwetsbare gebieden. De nitraatrichtlijn is dus voor heel Nederland van toepassing, maar niet het gehele Nederlandse grondgebied moet als beschermd gebied worden beschouwd.

Artikel 6 van de Kaderrichtlijn Water (KRW) stelt dat de lidstaten er zorg toe dienen te dragen dat uiterlijk vier jaar na inwerkingtreding van de richtlijn, eind 2004, minimaal één Register van Beschermd gebieden voltooid is. In dit (deze) register(s) zijn "alle, binnen elk stroomgebiedsdistrict gelegen gebieden die aangewezen zijn als *bijzondere bescherming behoevend* in het kader van specifieke communautaire wetgeving om hun oppervlakte- of grondwater te beschermen of voor het behoud van habitats en rechtstreeks van water afhankelijke soorten" opgenomen. Uit bijlage IV,2 blijkt dat naast de gebieden die in het kader van communautaire wetgeving zijn aangewezen ook die gebieden, die krachtens nationale of lokale wetgeving zijn aangewezen, opgenomen mogen worden. Omwille van Artikel 6 en Bijlage IV moet bij de aanwijzing van waterlichamen rekening gehouden worden met beschermde gebieden.

Waarom zijn die beschermde gebieden opgenomen in de KRW?

De KRW geeft het kader voor de bescherming van oppervlaktewater en grondwater. Zoals aangegeven in paragraaf 1.1 zijn daar specifieke doelen en milieudoelstelling aan verbonden. De gebieden met een beschermde status, zoals hierboven genoemd, zijn alle in meer of mindere mate afhankelijk van een goede chemische en ecologische toestand. Daarmee dienen de milieudoelstellingen van de KRW rekening te houden met de eisen voor die beschermde gebieden. In feite vormt de KRW een extra instrument om de kwaliteit van de beschermde gebieden te waarborgen.

Hoe moet worden omgegaan met beschermde gebieden in relatie tot de indeling en begrenzing van waterlichamen en wat zijn de consequenties hiervan?

Voor de indeling en begrenzing van waterlichamen en de beschermde gebieden betreft, kunnen zich twee situaties voordoen:

1. Het waterlichaam ligt binnen de begrenzing van een beschermd gebied. In dit geval is het waterlichaam kleiner dan of maximaal even groot als het beschermd gebied. In principe is de normstelling voor de ecologische en chemische toestand voor waterlichamen in beschermde gebieden gelijk aan die voor 'gewoon' oppervlaktewaterlichaam. Echter, voor ieder aangewezen waterlichaam in een beschermd gebied moeten de strengste milieudoelstellingen worden gehaald. Dat betekent ofwel de normen voor goede chemische en ecologische toestand ofwel een strengere of aanvullende doelstelling die voortvloeit uit de specifieke Europese regelgeving op grond waarvan het betreffende gebied als beschermd is aangewezen.
2. Een beschermd gebied ligt binnen de begrenzing van een waterlichaam. In dit geval is het beschermd gebied kleiner dan of maximaal even groot als het waterlichaam. In het beschermde gedeelte van het waterlichaam gelden in principe specifieke doelstellingen. De specifieke normen voor een dergelijk beschermd gebied gelden alleen voor het beschermde gebied en niet voor het resterende deel van het oppervlaktewaterlichaam. Deze strengere en/of aanvullende specifieke doelstellingen moeten sowieso apart getoetst te worden.

Ten aanzien van het behalen van de milieudoelstelling voor de

beschermde gebieden moet rekening gehouden worden met het feit dat die uiterlijk in 2015 moeten zijn gerealiseerd. Vooralsnog is onduidelijk of derogatie hiervoor mogelijk is of dat er minder vergaande doelstellingen vastgesteld mogen worden.

Volgens de meest letterlijke interpretatie van artikel 4, lid 2 van de KRW zouden alle beschermde gebieden als aparte waterlichamen moeten worden aangewezen. Echter, de 'Horizontal Guidance on Waterbodies' geeft aan dat *“overwogen kan worden om de begrenzing van beschermde gebieden mee te laten wegen bij het aanwijzen van waterlichamen”*. Hieruit kan geconcludeerd worden dat niet alle beschermde gebieden automatisch als apart waterlichaam aangewezen moeten worden: een beschermd gebied mag als apart waterlichaam worden aangewezen, mits dit zinvol is, maar het *moet* niet persé. Van geval tot geval zal dit bekeken moeten worden. Dus voor de bovengenoemde twee situaties geldt dat afgewogen moet worden om a) twee afzonderlijke waterlichamen te benoemen of b) het ene gebied onderdeel te laten zijn van het andere. Globaal kan gesteld worden dat het aanwijzen van meer waterlichamen (keuzemogelijkheid a) voor de waterbeheerder mogelijk meer werk met zich meebrengt. Hoeveel meer werk is moeilijk aan te geven. Indien de waterbeheerder zoveel mogelijk aansluit bij de huidige werkpraktijk, ook al is dit op een gedetailleerder niveau, dan zal de hoeveelheid werk mogelijk juist beperkt blijven. Wanneer een waterbeheerder kiest voor keuzemogelijkheid b dan gelden voor het hele waterlichaam strengere en/of aanvullende doelstellingen van de beschermde gebieden, die ook getoetst moeten worden en dat het maatregelenpakket en de monitoringinspanning hierop aangepast moeten worden. Ook hiervoor is het nu nog onduidelijk in hoeverre dit meer werk tot gevolg zal hebben.

4 Oppervlaktewaterlichamen in het Schelde stroomgebied

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de oppervlaktewaterlichamen in het Nederlands deel van het stroomgebied van de Schelde beschreven. Het identificeren van de waterlichamen is in twee stappen uitgevoerd. Eerst is een basale afbakening uitgevoerd: grenzen, categorie, type en status van elke waterlichaam zijn voorlopig vastgesteld. Negenenvijftig waterlichamen werden hierbij geïdentificeerd. Vervolgens is een gedetailleerde afbakening uitgevoerd in verband met gebieden die onder de Vogel- en Habitatrichtlijn vallen. Op initiatief van LNV is door KRW-betrokkenen bij LNV-directie Regionale Zaken, Expertisecentrum-LNV, terreinbeheerders, Alterra en de regionale projectteams specifiek voor de Vogel- en Habitatrichtlijn nader bekeken hoe de begrenzing van de waterlichamen afgestemd kon worden op de begrenzingen van de beschermde gebieden. Het voordeel van dit zogenoemde maatwerk is dat de doelstellingen die beide richtlijnen op het beschermde gebied leggen, beperkt blijven tot dat beschermde gebied; de strenge doelstelling komt niet te liggen op het grotere waterlichaam. Hierbij zijn nog eens 12 waterlichamen afgebakend, die bij de basale afbakening nog onderdeel waren van een van die negenenvijftig waterlichamen. In totaal zijn er 71 oppervlaktewaterlichamen in het Scheldestroomgebied van Nederland.

In Bijlage 1 wordt middels een tabel en twee kaarten het overzicht gegeven van de waterlichamen. De waterlichamen 1 t/m 11 in die tabel vallen onder beheer van Rijkswaterstaat (Directie Zeeland of Directie Noordzee). De resterende 60 waterlichamen vallen onder beheer van de Provincie of een Waterschap.

4.2 Rijkswateren

De waterlichamen onder beheer van Rijkswaterstaat zijn (11 stuks): Grevelingenmeer, Oosterschelde, Veerse Meer, Zoommeer-Eendracht, Westerschelde, Zwin, Zeeuwse kust, Spuikanaal, Kanaal door Zuid Beveland, Antwerps kanaalpand en Kanaal Gent-Terneuzen (zie kaart 1).

De Zeeuwse kust is opgesplitst in twee delen: (1) Zeeuwse kust [kustwater], waterlichaam no. 7A (zie tabel bijlage 1). Volgens de definitie van de KRW is dit een waterlichaam in de categorie kustwater. In dit waterlichaam moet zowel de ecologische en chemische toestand worden beoordeeld. (2) Zeeuwse kust [territoriaal], waterlichaam no. 7B. Dit oppervlaktewater valt niet binnen een categorie en type (en status toekenning) zoals gedefinieerd in de KRW en is dus geen waterlichaam zoals bedoeld onder basale afbakening. De KRW vereist echter wel dat dit oppervlaktewater in de goede chemische toestand is. Om deze reden wordt dit oppervlaktewater apart vermeld in de tabel.

Voor het begrenzen van deze oppervlaktewaterlichamen is gebruik gemaakt van de volgende geografische kenmerken: dijken, dammen,

keringen, sluisen en andere doorlaatmiddelen. Voor de grens tussen kustwater en overgangswater (Westerschelde) is gekozen voor een veel gebruikte beheergrens, de lijn Vlissingen-Breskens. Deze lijn stemt ook goed overeen met de saliniteitsgrens (> 30 g/l) en de fysiografisch-grens.

De gekozen grenzen stemmen overeen met de voorstellen die in de EU-richtlijnen worden gedaan [2, 4].

De indeling in categorie en type is gedaan conform de EU richtlijnen [2, 4] en/of de Nederlandse uitwerking [3, 5] daarvan. Alle waterlichamen, uitgezonderd de kanalen, hebben de status van sterk veranderd waterlichaam [6] (zie kaart 2). Kanalen vallen onder de categorie 'meren' en hebben de status kunstmatig omdat ze gegraven zijn op plaatsen waar voorheen oppervlaktewater was. Eén kanaal valt in de categorie 'kustwater': het kanaal door Zuid Beveland. Dit kanaal heeft een open verbinding met de Oosterschelde (kustwater) en staat dus dagelijks onder invloed van getij (en zee). Per definitie kan het dan geen meer zijn en resteert de categorie kustwater.

Voor de eilanden in het Veerse Meer en Grevelingen is er voorlopig vanuit gegaan dat deze een integraal onderdeel zijn van dat waterlichaam. De (grotere) havens (bv Vlissingen) worden voorlopig gezien als deel van het waterlichaam waaraan ze liggen.

Er heeft een transnationale afstemming plaatsgevonden met Vlaanderen en de Belgische federaal overheid over de typologie en categorie van de grensoverschrijdende waterlichamen (Westerschelde, Zwin en Zeeuwse kust [kustwater]), in het project SCALDIT. Er is nog geen transnationale afstemming uitgevoerd over de status van grensoverschrijdende waterlichamen.

4.3 Regionale wateren

Voor het identificeren van de oppervlaktewaterlichamen onder de regionale wateren is aansluiting gezocht bij de huidige werkwijze van de waterbeheerders. Om pragmatische redenen is een onderscheid gemaakt tussen de Zeeuwse en de West Brabantse wateren.

Zeeuwse wateren

Voor het identificeren van de oppervlaktewaterlichamen is aansluiting gezocht bij de bestaande indeling in watersystemen zoals weergegeven in de Regionale Watersysteemrapportage van de provincie Zeeland. Deze indeling is gebaseerd op hydrologische kenmerken: afwaterings- en peilgebieden. Het grootste deel van het gebied is opgebouwd uit polders, waarin watergangen en sloten zorgen voor de afwatering. Watergangen en sloten vormen het voornaamste oppervlaktewater. Als we deze indeling combineren met de uitgangspunten voor het identificeren van waterlichamen resulteert dit in een vereenvoudiging van de indeling volgens de watersysteemrapportage, omdat een aantal zoutklassen uit de Watersysteemrapportage kon worden samengevoegd. Omdat het grootste deel van Zeeland onder NAP ligt is het merendeel van de watergangen en sloten brak. Voor deze oppervlaktewateren is er geen nadere indeling volgens de typologie. De watersystemen met een zelfde zoutklasse zijn samengevoegd tot één waterlichaam, als zij aan elkaar grensden (=merging). Voor het zoete water (< 300 mg Cl/l) heeft wel een nadere karakterisering plaatsvonden. Als uitgangspunt daarbij is ervoor gekozen, dat daarbij

het dominante type oppervlaktewater leidend is. Voor de meeste waterlichamen komt dit neer op "Sloten, type M1" (zie kaart 1). Tegelijkertijd kunnen we voor de meeste waterlichamen zeggen, dat ze kunstmatig zijn (zie kaart 2). Slechts één waterlichaam is aangemerkt als sterk veranderd: De Braakman [6].

De kleine oppervlaktewateren (b.v. slotenstelsels in een polder, vennen) worden op kaart 1 in bijlage 1 niet met hun werkelijke geografische ligging weergegeven. Voor een leesbare kaartrepresentatie van dergelijke wateren is er voor gekozen een gebied (of vlak) weer te geven waarbinnen deze oppervlaktewateren liggen en een waterlichaam (van een categorie, type en status) vormen. Een dergelijk vlak op een kaart wordt dan aangeduid als virtueel waterlichaam want in werkelijkheid vormen alleen bijvoorbeeld de sloten het daadwerkelijk waterlichaam.

West Brabantse wateren

De indeling in waterlichamen is gebaseerd op een gedetailleerde inventarisatie van watertypes in het beheersgebied van het Hoogheemraadschap West-Brabant (per 1-1-2004: waterschap Brabantse Delta). In het stroomgebied Brabantse Wal komen vele watertypes voor. Dit grote aantal watertypen is ingedikt tot 6 typen

- In het noorden en in het zuidwesten van het stroomgebied "Brabantse Wal" bevindt zich kleigrond. De watergangen hier zijn te typeren als M1: gebufferde sloten.
- In het Zuidoosten van de Brabantse Wal bevinden zich hoge zandgronden. De watergangen hier zijn te typeren als M2: Zwak gebufferde sloten.
- De overige waterlopen op zand kunnen worden getypeerd als R5: langzaam stromende middenloop/benedenloop op zand.
- Op het zand bevinden zich verschillende vennen, deze zijn te typeren als M12: ondiepe zwak gebufferde plassen (vennen).
- Bij Bergen op Zoom bevinden zich twee meren: de Binnenschelde en het Markiezaatsmeer, type M30 (zwak brakke wateren). De Molenplaat is een gebied met verschillende watergangen gelegen tussen het Markiezaatsmeer en het Zoommeer en is van het type als M1.

Op basis van deze typen en met het oog op de systematiek, die gehanteerd is in het Zeeuwse deel, is gekomen tot een indeling in waterlichamen voor het Brabantse deel van Schelde stroomgebied.

5 Beschermd gebied in het Schelde stroomgebied

5.1 Inleiding

De volgende EU richtlijnen zijn van toepassing voor het aanwijzen van de beschermde gebieden.

- Nitraatgevoelige gebieden (91/676/EEC)
- Vogelrichtlijn (79/160/EEG)
- Habitatrichtlijn (92/43/EEG)
- Schelpdierwater (79/923/EEG)
- Viswater (78/659/EEC)
- Wateronttrekking menselijke consumptie (75/440/EEG)
- Zwemwaterlocatie (76/160/EEG)

De informatie in dit hoofdstuk zal toeleveren aan het Register van Beschermd gebied dat landelijk wordt opgesteld.

5.2. De beschermde gebieden

In de tabel en kaarten in bijlage 2 wordt een overzicht gegeven van de beschermde gebieden. In de tabel wordt niet altijd de officiële naam van het beschermde gebied gehanteerd. In gevallen waar beschermde gebieden in meerdere waterlichamen liggen is een naam van het deelgebied of waterlichaam gehanteerd. Door middel van een X wordt aangegeven welke richtlijn van toepassing is op een waterlichaam of op een gebied dat in een waterlichaam ligt. De nitraatrichtlijn is voor heel Nederland van toepassing, maar niet het gehele Nederlandse grondgebied moet als beschermd gebied worden beschouwd (§ 3.2). Voorlopig is er vanuit gegaan dat alle waterlichamen onder de deze richtlijn vallen en is deze richtlijn niet in de tabel in bijlage 2 opgenomen. In geen enkel waterlichaam vindt wateronttrekking voor menselijk consumptie plaats. Deze richtlijn is daarom niet opgenomen in de tabel.

In de kaarten 3,4 en 5 (bijlage 2) wordt respectievelijk aangegeven op welke plekken de zwemwaterkwaliteit wordt gemeten, welke waterlichamen onder de vis- en schelpdierwater richtlijn vallen en welke waterlichamen of gebieden in een waterlichaam onder de vogel en/of habitatrichtlijn vallen.

5.2.1 Rijkswateren

In alle rijkswateren, uitgezonderd de kanalen, wordt op een of meerdere locaties de zwemwaterkwaliteit gemeten. De Grevelingen, Oosterschelde, het kustwater en het westelijk deel van de Westerschelde vallen onder de vis- en schelpdierwater richtlijn. Alle waterlichamen onder beheer van Rijkswaterstaat, de kanalen daargelaten, vallen onder de vogel- en/of de habitatrichtlijn.

5.2.1 Regionale wateren

Er zijn maar een klein aantal regionale waterlichamen aangewezen als zwemwater (5) en er zijn geen regionale wateren welke onder de vis-

of schelpdierwater richtlijn vallen. Er zijn wel een groot aantal regionale waterlichamen die in hun geheel of deels onder de vogel en/of habitatrichtlijn vallen. Er zijn 15 regionale waterlichamen die in hun geheel onder de vogel en/of habitatrichtlijn vallen. Daarnaast zijn er nog 30 wateren die onder de vogel en/of habitatrichtlijn vallen en onderdeel zijn van een groter waterlichaam.

6 Referenties

- [1] Notes of workshop on 'Identification of Surface Water bodies', Brussels, 25-26 september 2003.
- [2] Horizontal guidance document on the application of the term "water body" in the context of the Water Framework Directive. Horizontal Guidance "Water Bodies" – Final version 10.0, januari 2003
- [3] Handboek Kaderrichtlijn Water. Ministerier van Verkeer en Waterstaat, maart 2003
- [4] Guidance on typology, reference conditions and classification systems for transitional and coastal waters. CIS working group 2.4 (coast). November 2002
- [5] Definitiestudie Kaderrichtlijn Water. Typologie Nederlandse oppervlaktewateren. Elbersen, J.W.H., P.F.M. Verdonshot, B. Roels en J.G. Hartholt. Alterra en RIKZ, Alterra rapport 669.
- [6] Hydromorfologische belasting van de waterlichamen in het stroomgebied van de Schelde, Haskoning, rapport nummer 9P7673 oktober 2004

Bijlage 1

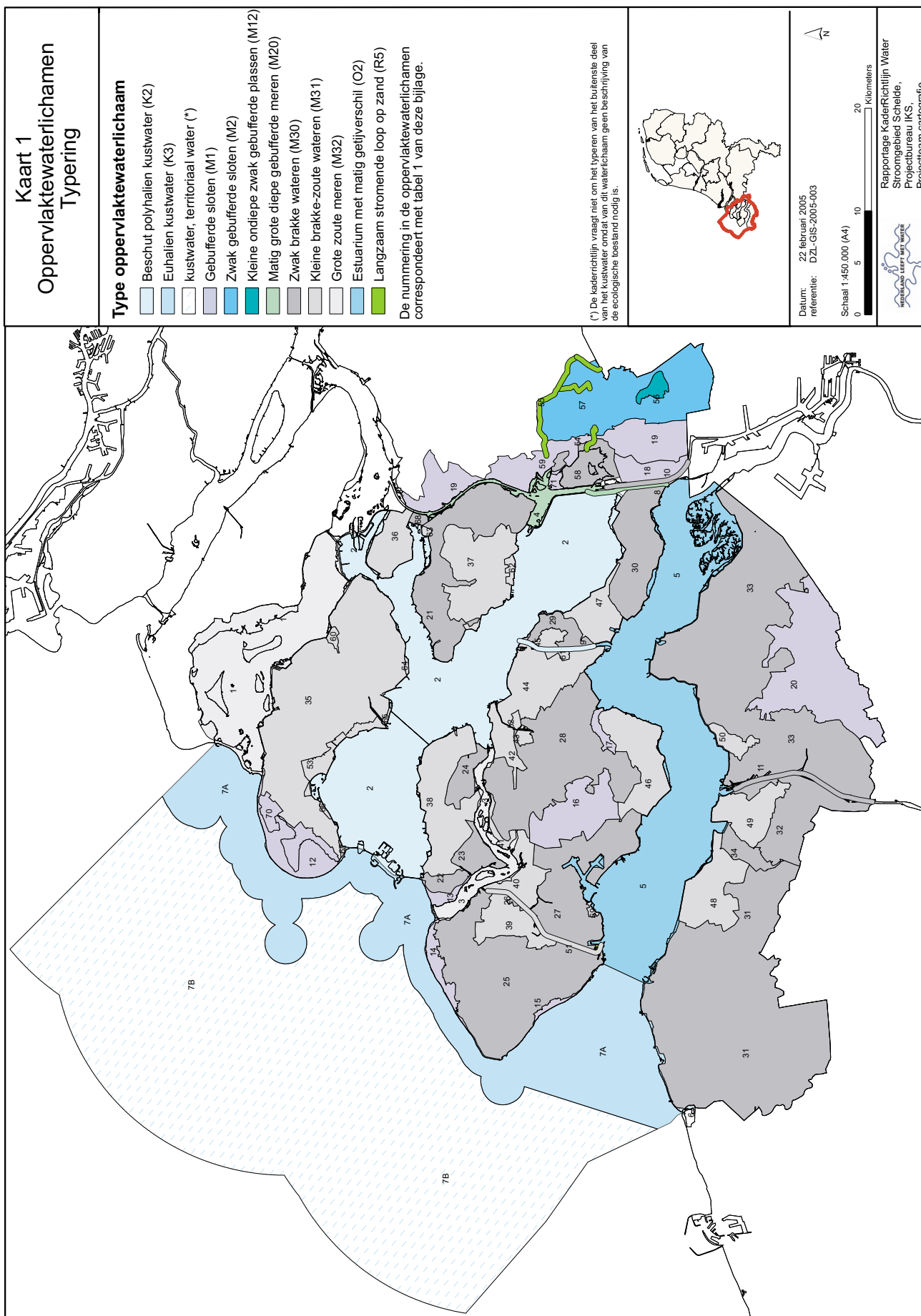
	no.*	naam	Type en categorie**	status***
Rijkswateren	1	Grevelingenmeer	M32, grote zoute meren	SV
	2	Oosterschelde	K2, beschut polyhalien kustwater	SV
	3	Veerse Meer	M32, grote zoute meren	SV
	4	Zoommeer en Eendracht	M20, matig grote, diepe, gebufferde meren	SV
	5	Westerschelde	O2, estuarium met matig getijverschil	SV
	6	Zwin	K2, beschut polyhalien kustwater	SV
	7A	Zeeuwse kust, kustwater	K3, euhalien kustwater	SV
	7B	Zeeuwse kust, territoriaal water	n.v.t.	n.v.t.
	8	Spuikanaal	M20, matig grote, diepe, gebufferde meren	KM
	9	Kanaal door Zuid Beveland	K2, beschut polyhalien kustwater	KM
	10	Antwerps Kanaalpand	M30, zwak brakke wateren	KM
11	Kanaal Gent-Terneuzen	M30, zwak brakke wateren	KM	
Regionale wateren	12	Kop van Schouwen	M1, gebufferde sloten	KM
	13	Schotsman/Ruiterplaat	M1, gebufferde sloten	KM
	14	Manteling	M1, gebufferde sloten	KM
	15	Duingebied Biggekerke	M1, gebufferde sloten	KM
	16	Kraaijert	M1, gebufferde sloten	KM
	17	Zwake	M1, gebufferde sloten	KM
	18	Ossendrecht	M1, gebufferde sloten	KM
	19	Brabantse kleipolders	M1, gebufferde sloten	KM
	20	Dekzandgebied Zeeuws Vlaanderen	M1, gebufferde sloten	KM
	21	Zwak brakke polders Tholen	M30, zwak brakke wateren	KM
	22	Jacoba-polder	M30, zwak brakke wateren	KM
	23	Soelekerke-polder	M30, zwak brakke wateren	KM
	24	Adriaan	M30, zwak brakke wateren	KM
	25	Zwak brakke polders Walcheren	M30, zwak brakke wateren	KM
	26	Oude Veerse weg	M30, zwak brakke wateren	KM
	27	Sloe	M30, zwak brakke wateren	KM
	28	De Poel	M30, zwak brakke wateren	KM
	29	Yerseke	M30, zwak brakke wateren	KM
	30	De Hals	M30, zwak brakke wateren	KM
	31	Zwak brakke polders West Zeeuws Vlaanderen	M30, zwak brakke wateren	KM
	32	Philippine.	M30, zwak brakke wateren	KM
	33	Zwak Brakke polders Oost Zeeuws Vlaanderen	M30, zwak brakke wateren	KM
	34	Braakman	M30, zwak brakke wateren	SV
	35	Schouwen Duiveland	M31, kleine brakke-zoute wateren	KM
	36	St Philipsland	M31, kleine brakke-zoute wateren	KM
	37	St Maartensdijk	M31, kleine brakke-zoute wateren	KM
	38	Matig brakke polders Noord Beveland	M31, kleine brakke-zoute wateren	KM
	39	St. Laurens	M31, kleine brakke-zoute wateren	KM
	40	Kleverskerke	M31, kleine brakke-zoute wateren	KM
	41	Muidenweg	M31, kleine brakke-zoute wateren	KM
42	Wilhelminapolder	M31, kleine brakke-zoute wateren	KM	
43	Goese Polder	M31, kleine brakke-zoute wateren	KM	
44	Dekker	M31, kleine brakke-zoute wateren	KM	
45	Yerseke moer	M31, kleine brakke-zoute wateren	KM	
46	Hellewoud	M31, kleine brakke-zoute wateren	KM	
47	Kruiningen	M31, kleine brakke-zoute wateren	KM	
48	Nol 7	M31, kleine brakke-zoute wateren	KM	
49	Hoek	M31, kleine brakke-zoute wateren	KM	

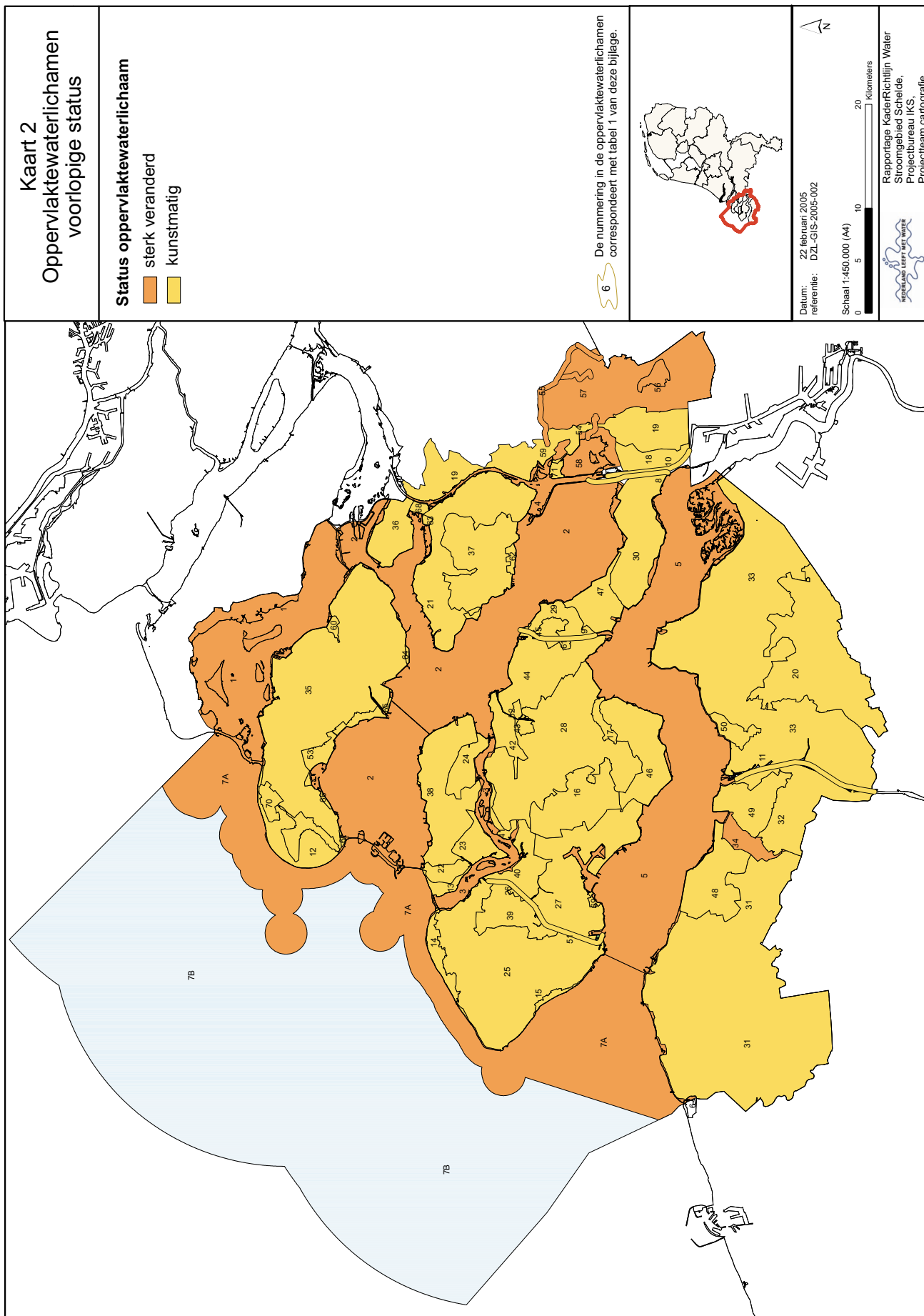
	no.*	naam	Type en categorie**	status***
	50	Margaretha-polder	M31, kleine brakke-zoute wateren	KM
	51	Kanaal door Walcheren	M31, kleine brakke-zoute wateren	KM
	52	Goese Sas/Goese Meer	M31, kleine brakke-zoute wateren	KM
	53	Zuidkust Schouwen	M31, kleine brakke-zoute wateren	KM
	54	Blaffert	R5, langzaam stromende middenloop/benedenloop op zand	SV
	55	Zoom en Bleekloop	R5, langzaam stromende middenloop/benedenloop op zand	SV
	56	Vennen bij Grootte Meer	M12, Kleine ondiepe zwak gebufferde plassen (vennen)	SV
	57	Brabants Dekzandgebied	M2, zwak gebufferde sloten	SV
	58	Markiezaat	M30, zwak brakke wateren	SV
	59	Binnenschelde	M30, zwak brakke wateren	SV
	60	Dijkwater	M31, kleine brakke-zoute wateren	KM
	61	Kapelse Moer	M31, kleine brakke-zoute wateren	KM
	62	Inlaag Scherpenisse	M31, kleine brakke-zoute wateren	KM
	63	Kreekrest van Haaftenpolder	M31, kleine brakke-zoute wateren	KM
	64	Inlaag Ouwerkerk	M31, kleine brakke-zoute wateren	KM
	65	Galgepolder	M31, kleine brakke-zoute wateren	KM
	66	Koudekerksche inlaag	M31, kleine brakke-zoute wateren	KM
	67	Westerschouwse inlaag	M31, kleine brakke-zoute wateren	KM
	68	Rammegors	M30, zwak brakke wateren	KM
	69	Rammekenskreek	M31, kleine brakke-zoute wateren	KM
	70	Overgangsgebied Kop van Schouwen	M1, gebufferde sloten	KM
	71	Molenplaat	M1, gebufferde sloten	KM

* Nummering komt overeen met numers in de kaarten

** K = kustwater; O = overgangswater; R = rivier; M = meer

*** SV = sterk veranderd; KM = kunstmatig; N = natuurlijk

Bijlage 2

Naam	Waterlichaam	Ligt in waterlichaam	Vogelrichtlijn (79/160/EEG)	Habitatrichtlijn (92/43/EEG)	Schelpdierwater (79/923/EEG)	Viswater (78/659/EEG)EEG	Zwemwaterlocatie (76/160/EEG)
Grevelingen	1		X	X	X	X	X
Oosterschelde	2		X	X	X	X	X
Veerse meer	3		X				X
Zoommeer en Eendracht	4		X				X
Westerschelde *	5		X	X	X	X	X
Zwin	6		X	X			
Zeeuwse kust **	7		X	X	X	X	X
Kanaal door Zuid Beveland	9		X(deels)	X(deels)			
Braakman	34						X
Markiezaat	58		X				
Binnenschelde	59						X
Canisvlietse Kreek		33		X			
Groote Gat		31		X			
Kievittepolder***		31	X	X			
Vogelkreek		33		X			X
Otheense Kreek		33					X
Yerseke Moer	45		X	X			
Kapelse Moer	61		X	X			
De Dee		44	X				
Inlagen bij Ouwerkerk	64		X	X			
Kreek Ouwerkerk		35	X	X			X
Zuidkust van Schouwen	53		X	X			
Schelphoek		53		X			X
Koudekerkse Inlaag	66		X	X			
Westenschouwense inlaag	67		X	X			
Bruintjeskreek		36	X				
Eendenkooi St Philipsland		36	X				
Inlagen Noord-Beveland		38	X	X			
Bokkegat		38	X				
Inlagen Scherpenisse	62		X	X			
Maire + kreek Oosterland		35	X	X			
Stinkgat		21		X			
Kreek Stinkgat		21	X	X			
Rammegors	68			X			
Kop van Schouwen	12			X			
Manteling	14			X			
Dijkwater	60		X	X			
Inlaag Zuidhoek / Galgepolder	65		X	X			
Spuikom Viane		35	X	X			
Pluimpot		37	X	X			
Scherpenissepolder		37		X			
Inlaag Rietput		42		X			
Koude- en Kaarspolder		29	X	X			
Rammekenskreek	69			X			

Naam	Waterlichaam	Ligt in waterlichaam	Vogelrichtlijn (79/160/EEG)	Habitatrichtlijn (92/43/EEG)	Schelpdierwater (79/923/EEG)	Viswater (78/659/EEG)	Zwemwaterlocatie (76/160/EEG)
Bathse kreek		30		X			
Duinvallei Banjaard		13		X			
Overgangsgebied Kop van Schouwen		70		X			
Molenplaat****	71		X				
Kreekrest van Haftenpolder	63		X(deels)	X			
Ossendrecht*****		56	X	X			
Brabantse Wal		57	X				
Zwemplas Asseburg*****		4					X
Goudplaat		23	X				
Inlagen Hellewoud***		46	X	X			
Inlaag Hoofdplaat***		48		X			
Plaskreek***		48		X			

- * Intergetijdengebied valt onder vogel- en habitatrichtlijn, geulen (subgetijdegebied) onder de habitatrichtlijn.
- ** Kustwater monding Grevelingen en Oosterschelde valt onder vogel- en habitatrichtlijn, kustwater monding Westerschelde onder habitatrichtlijn.
- *** Een aantal VHR gebieden zijn bij de aanmelding tezamen met een groot rijkswater aangemeld, bv als onderdeel van de Westerschelde
- **** Gebied Molenplaat vormt onderdeel van het Vogelrichtlijngebied "Zoommeer"
- ***** Gebied Ossendrecht (Dit is niet OWL Ossendrecht) ligt tevens deels in waterlichaam 57, maar in het deel van dit waterlichaam dat onder dit Habitatrichtlijngebied valt is bijna geen oppervlaktewater aanwezig.
- ***** De zwemplas ligt in buitendijks gebied maar staat niet in open verbinding met de Eendracht.

